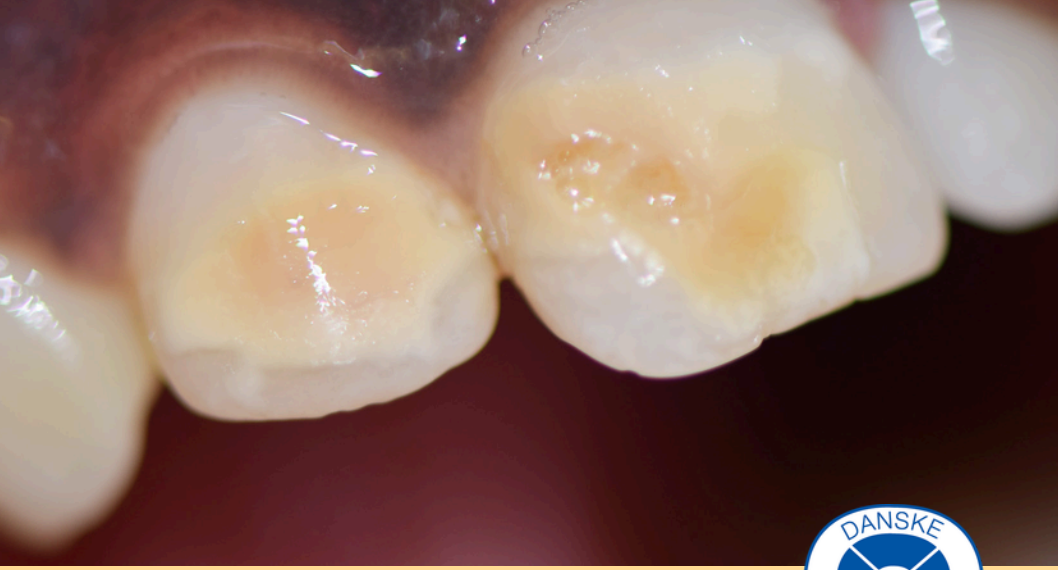

Pletter på tænderne

Mangelfuld mineralisering i emaljen (MIH)

Pjecen har modtaget økonomisk støtte til tryk og distribution fra Tandex og Colgate

Hvorfor opstår emaljefejl?

Tænderne dannes gradvist over flere år i kæbeknoglen, herunder tændernes emalje. I nogle tilfælde går noget galt i tanddannelsen, så tandemaljen kommer til at mangle mineraler. Dermed bliver tandens overflade ikke lige så stærk og beskyttende som på en normal tand, og der er øget risiko for huller i tænderne.

Mangelfuld mineralisering* kan forekomme på både mælketænder og blivende tænder. Oftest ses det på de store 6-års kindtænder, men også fortænder kan have pletter. Det ses i mindre grad på hjørnetænder og små kindtænder.

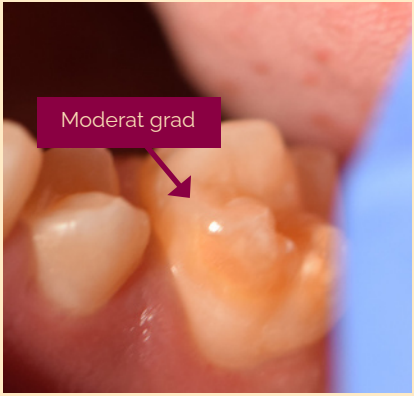
Årsagen er stadig ukendt, men der er formentlig flere årsager til det. Forskning viser, at arvelighed kan spille ind, men også komplikationer i graviditeten samt infektioner og stress i barnets første leveår kan spille en rolle.

20-25% af danske børn og unge (0-18 år) har mangelfuld tandemalje i en eller anden grad, heldigvis ofte kun i mild grad. Et dansk studie viste, at det i aldersgruppen 6-8 år gælder hele 40%**.

*Tilstanden benævnes også undermineralisering - i fagsprog Molar Incisiv Hypomineralisation (MIH).

**Den høje procent på 40% skyldes, at både mælketænder og de blivende tænder, der ofte rammes, er til stede på samme tid, det såkaldte blandingstandsæt.

Mild grad

Moderat grad

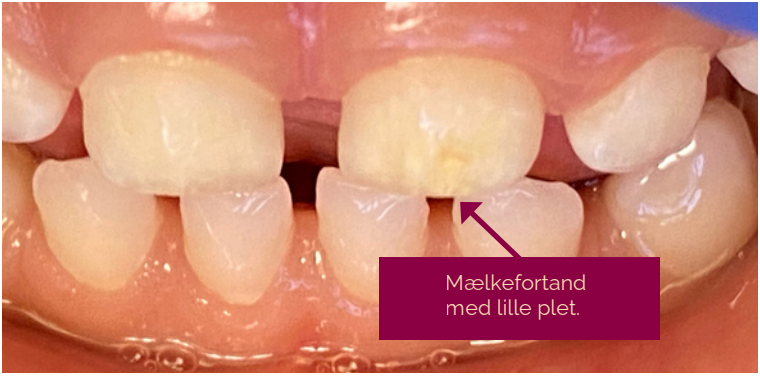

Svær grad

Tandens farve og følsomhed

Farven på tanden vil typisk være et udtryk for tandens skrøbelighed og følsomhed.

Når tænderne er gule og især brune, er der større risiko for følsomhed. Er emaljen brudt sammen kan man forvente stor følsomhed og isninger fra tænderne.

De hvide pletter eller aftegninger er i mindre grad følsomme.

Mælkekindtand
med sammen-
brud på plet.

Hvad kan du gøre derhjemme?

Når tænderne er skrøbelige og har en ujævn overflade, er der større risiko for at få huller.

Du skal altid hjælpe dit barn med tandbørstningen og holde godt øje med tænder, der har mangelfuld mineralisering.

Hold øje med sammenbrud af 'pletterne'. Brug en lygte til at lyse ind i munden, så du bedre kan få øje på eventuelle forandringer.

Hvis tænder går i stykker eller ændrer udseende, skal du henvende dig på tandklinikken.

Hvis mælketænderne har mangelfuld mineralisering, er der risiko for, at de blivende tænder også er påvirket. Derfor skal forældre holde godt øje med frembrud af nye tænder hos barnet.

Er tænderne følsomme, kan der smøres en særlig tandpasta på tandoverflader. Det hjælper nogle.

Nyd livet uden isninger

Colgate® SENSITIVE INSTANT Relief tandpasta giver øjeblikkelig lindring af isninger i tænderne.

Brugsanvisning

• **Øjeblikkelig lindring** opnås ved at smøre tandpastaen direkte på det følsomme område og massere stedet blidt med en fingerspids i 1 minut

• **Langvarig lindring** opnås ved at børste tænderne med en blød børste 2 gange om dagen

Pleje af undermineraliserede tænder derhjemme

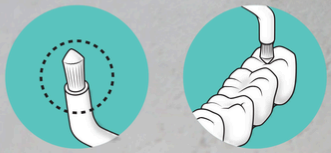
- Børst tænderne helt rene to gange dagligt.
- Afpas mængden af tandpasta til barnets alder, se tænderne.dk
- Brug en blød tandbørste, gerne en elektrisk.
- Brug en solotandbørste i tændernes furer.
- Brug lunkent vand ved tandbørstningen.
- Brug en tandpasta med minimum 1.450 ppm fluorid.
- Brug gerne en tandpasta til følsomme tænder.
- Spyt ud efter tandbørstning, men undlad at skylle munden.
- Spar på sukker og syreholdige drikke, f.eks. juice og sodavand.
- Hold øje med sammenbrud af 'pletterne' og kontakt tandklinikken ved forandringer.

Nogle mennesker kan have glæde af at massere tanden én til to gange om ugen i ét minut med tandpasta til følsomme tænder.

Spørg din tandplejer til råds om dit barns behov og ved udfordringer med tandbørstningen.

SOLO® by TANDEX®

designet til formålet

- Den håndlavede børstes udformning er helt unik og meget effektiv. Samtidig skåner den tænder og tandkød, så der undgås skader.
- Nylonbørsterne absorberer vand. Det giver det bedste børsteresultat.
- Designet af skaft, hoved og vinkel støtter op om funktionaliteten, så det er nemt at komme ordentligt til og rengøre optimalt.
- Produceret af fødevaregodkendte råvarer og indeholder ikke ftalater.
- Fremstillet i Danmark ved brug af solenergi.

Behandling på tandklinikken

MIH-patienter kan have behov for hyppigere undersøgelser på tandklinikken, hvor tandplejeren lægger en plan for tænderne. Milde og moderate grader af mangelfuld mineralisering er oftest ikke nødvendige at behandle.

Hvis tænderne er følsomme, kan de behandles med fluorid eller lakforsegling.

Hvis tænderne har mangelfuld mineralisering i svær grad, behandles de med plast, hvis det er muligt. Da tænderne er meget følsomme, kan det være nødvendigt med en midlertidig løsning, indtil en mere holdbar behandling kan foretages.

På de følgende sider gennemgås de forskellige grader af mangelfuld mineralisering (mild, moderat og svær grad) og relevant behandling på tandklinikken.

Mild grad

Mild grad af mangelfuld mineralisering ses som en hvid/creme- farvet, oftest afgrænset plet.

Overfladen er intakt, og der opleves sjældent symptomer fra disse tænder.

Tanden har som udgangspunkt ikke behov for behandling.

Nogle tænder kan have behov for behandling grundet følsomhed eller som forebyggelse af huller i tænderne.

Moderat grad

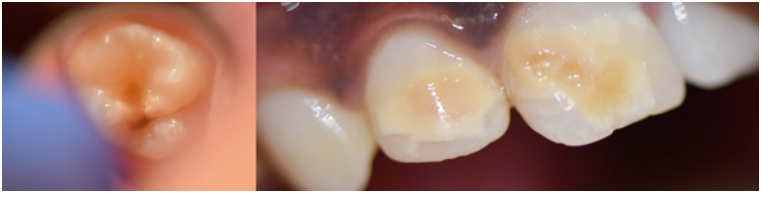
Moderat grad af mangelfuld mineralisering kan ses som en gul/brun farve i emaljen. Emaljeoverfladen er intakt, men brud kan forekomme.

Tandklinikken følger tænderne ca. hver tredje måned de første år efter frembruddet.

Tanden har som udgangspunkt ikke behov for behandling.

Nogle tænder kan have behov for behandling grundet følsomhed eller for forebyggelse af huller i tænderne.

Ved overfladebrud bør tanden behandles.

Svær grad

Svær/alvorlig grad af mangelfuld mineralisering forekommer oftest på 6-års kindtænderne. Emaljen er gul/brun, og tanden bryder ofte sammen kort tid efter frembrud. Sammenbrud af tanden kan ikke forhindres.

Tænderne kan være meget følsomme, og det kan være svært at børste helt rent, når det gør ondt. Sammenbrud af tanden og udfordringer med tandbørstningen øger risikoen for huller i tænderne.

Tænderne kan have behov for behandling grundet følsomhed eller for forebyggelse af huller i tænderne. Er der brud på overfladen, bør tanden behandles hurtigst muligt.

Det kan være nødvendigt at lave en midlertidig behandling, hvis tanden endnu ikke er helt frembrudt.

tænderne.dk

Danske Tandplejere
Rosenborggade 1A
1130 København K
8230 3540
info@dansktp.dk
dansketandplejere.dk

Oktober 2025

Tryk og distribution i samarbejde med: